
5

EU-voorstellen inzake het pakket ter verdediging van de democratie

EU-voorstellen inzake het pakket ter verdediging van de democratie

Aan de orde is het **tweeminutendebat EU-voorstellen inzake het pakket ter verdediging van de democratie (CD d.d. 03/04)**.

De voorzitter:

Ik heet de leden ook van harte welkom, want we gaan direct door met het volgende tweeminutendebat: EU-voorstellen inzake het pakket ter verdediging van de democratie. Ik heet de heer Van Oostenbruggen van NSC van harte welkom voor zijn bijdrage.

De heer Van Oostenbruggen (NSC):

Dank u wel, voorzitter. Wetenschappelijk advies is erg belangrijk om te komen tot goed onderbouwde besluiten. Objectiviteit en onafhankelijkheid staan op het spel indien er shopgedrag bij de wetenschap plaatsvindt. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Kamer en regering gebruik kunnen maken van een wetenschappelijke onderbouwing om de besluitvorming van voorstellen te verbeteren;

constaterende dat bij de wetenschapstoetsen alle relevante perspectieven mee moeten worden gewogen om een volledig beeld te krijgen van de mogelijke consequenties van voorgesteld beleid;

van mening dat het risico op doelredentatie voorkomen moet worden, maar huidige wetenschapstoetsen niet altijd alle relevante perspectieven over voorgesteld beleid bevatten en daarmee slechts een eenzijdig beeld geven van de mogelijke consequenties van beleid;

verzoekt de regering bij de inzet van wetenschappelijke onderbouwing te waarborgen dat alle relevante perspectieven, zowel voor als tegen het voorgesteld beleid, worden meegenomen en belicht,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Oostenbruggen en Palmen.

Zij krijgt nr. 4 (36514).

Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Chakor van de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid.

Mevrouw Chakor (GroenLinks-PvdA):

De voorzitter vraagt om sneller te lopen. Ik zal sneller praten.

Dank, voorzitter. We zijn blij met de toezegging van de minister tijdens het commissiedebat om in gesprek te gaan met Transparency International over de zorgen die er zijn over onbedoelde neveneffecten van een lobbyregister, juist ook om de positie van kwetsbare minderheidsgroepen te versterken. We kijken uiteraard uit naar de input die de minister ophaalt. Ik vraag me ook af wanneer we deze als Kamer tegemoet kunnen zien.

Tijdens het commissiedebat heb ik al aandacht gevraagd voor toegankelijke verkiezingen, vooral met betrekking tot jongeren die niet goed zijn aangehaakt. Het gaat natuurlijk wel om hun toekomst. Dan de motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de betrokkenheid van jongeren bij verkiezingen van cruciaal belang is voor een gezonde democratie en een representatieve besluitvorming;

overwegende dat de Europese Commissie verschillende acties heeft aangekondigd om jongeren meer inspraak te geven in besluiten die hen aangaan en om de aandacht voor jongeren op diverse beleidsterreinen te verdiepen;

constaterende dat deze acties voortbouwen op inzichten van het Europees Jaar van de Jeugd 2022 en gericht zijn op het betrekken van jongeren bij de Europese verkiezingen van 2024 en volgende verkiezingen;

overwegende dat enkele EU-lidstaten de kiesgerechtigde leeftijd voor de EP-verkiezingen hebben verlaagd naar 16 jaar om de betrokkenheid van jongeren bij de EU te bevorderen;

verzoekt de regering om in samenspraak met jongeren(organisaties) concrete voorstellen uit te werken voor hoe de betrokkenheid van jongeren bij de EU-besluitvorming kan worden verbeterd, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Chakor en Inge van Dijk.

Zij krijgt nr. 5 (36514).

Mevrouw Chakor (GroenLinks-PvdA):

Dank, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. De minister heeft aangegeven wederom vijf minuten nodig te hebben. Ik schors tot 12.45 uur.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Aan de orde is nog steeds het tweeminutendebat EU-voorstellen inzake het pakket ter verdediging van de democratie. Aan de orde is de appreciatie van de ingediende moties door de minister. Gaat uw gang.

Minister De Jonge:

Voorzitter. Het gaat om twee moties en één vraag. De eerste motie, op stuk nr. 4, verzoekt de regering bij de inzet van wetenschappelijke onderbouwing te waarborgen dat alle relevante perspectieven, zowel voor als tegen het voorgestelde beleid, worden meegenomen en belicht. Die motie is ingediend door Van Oostenbruggen en Palmen. Kijk, een stevig kennisfundament onder politieke besluitvorming en beleidsmatige keuzes is van groot belang om te voorkomen dat we ons laten leiden door simpele aannames, vooringenomenheid of tunnelvisie. Juist daarom is het nodig om voeling te houden met relevante en actuele inzichten vanuit de wetenschap, die overigens ook in beweging blijven en niet altijd een eenduidige kant op wijzen. Daarom is het goed om de wetenschap erbij te betrekken. Toch zal het uiteindelijk altijd aankomen op echte politieke keuzes. De wetenschap is geen receptenboek voor wat wij hier in de politiek hebben te doen. Dat gezegd hebbende, laat ik natuurlijk het oordeel aan de Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 4 krijgt oordeel Kamer.

Minister De Jonge:

Dan de motie op stuk nr. 5, van mevrouw Chakor en mevrouw Van Dijk. Die verzoekt de regering om in samenspraak met jongerenorganisaties concrete voorstellen uit te werken voor hoe de betrokkenheid van jongeren bij de EU-besluitvorming kan worden verbeterd. Daarover wil ik graag het oordeel aan de Kamer laten. Het is ongelofelijk belangrijk dat jongeren een stem hebben in onze democratie. Van de meeste besluiten zullen zij het langst de effecten ondervinden. Daarom is het zo belangrijk om jongeren bij besluitvorming te betrekken. We hebben al heel veel mooie jongerenorganisaties, zoals de Nationale Jeugdgraad. Die doen al geweldig werk in het betrekken van jongeren. Ik ga daarover graag met hen in gesprek en ik kom daarop terug in uw richting.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 5 krijgt oordeel Kamer en mevrouw Michon-Derkzen krijgt de gelegenheid voor een ultrakorte vraag.

Mevrouw Michon-Derkzen (VVD):

Mijn vraag gaat over de motie op stuk nr. 4. Ik kom elke keer weer terug op een eerdere motie. Erkent de minister hiermee dan dat de wetenschapstoetsen nu niet alle elementen, alle relevante perspectieven geven? Want dat vraagt

de motie: geef nou eens alle relevante perspectieven! Alsof dat nu niet het geval is. Dat zou ik niet helemaal een terechte kwalificatie vinden voor het goede werk dat er gebeurt. Als de minister dat zegt, dan zegt de minister nogal wat. Dat wil ik dus toch even verifiëren.

Minister De Jonge:

Nou, het is goed dat mevrouw Michon hier eventjes de vinger op legt. Eerlijk gezegd heb ik mijn oordeel geconcentreerd op het dictum. Ik heb een andere kanttekening willen plaatsen. Van deze motie gaat een beetje de suggestie uit: als je nou maar een hele stapel wetenschappelijke rapporten op je bureau legt, dan vloeit daar als vanzelf uit voort welk politiek besluit je moet nemen. I wish that was true. We hebben in de coronacrisis gezien dat het uiteindelijk altijd politieke besluitvorming vergt. Dat zien we trouwens alle dagen. Politici moeten doen waar politici goed in zijn: beleid maken en besluiten nemen. Dat is wat politici moeten doen. En ja, het is goed om je daarbij te laven aan de laatste wetenschappelijke inzichten, maar je moet de wetenschap nooit als een receptenboek zien voor wat de politiek moet doen. Dan doet de politiek haar werk eigenlijk onvoldoende. Dat was de kanttekening die ik zelf wilde maken.

Maar u heeft gelijk. Ik vind eigenlijk dat wij op een hele adequate manier wetenschap benutten. Het zou best kunnen dat we hier en daar weleens een enkel relevant perspectief buiten beschouwing laten, maar daar hebben we een volksvertegenwoordiging voor, om ons daarop te wijzen. Want zoals wij de wetenschap hebben te volgen, heeft u dat ook. Ik wilde die reflectie dus even voor rekening laten van de ondertekenaars van de motie. Ik concentreer me op het dictum. Daar kun je bijna niet tegen zijn, eigenlijk. Zo wilde ik 'm eigenlijk beschouwen.

De voorzitter:

Dank voor deze extra reflectie. We gaan aanstaande dinsdag stemmen over de ...

Minister De Jonge:

Er was nog een vraag van mevrouw Chakor, mevrouw de voorzitter, namelijk wanneer het resultaat van het gesprek tegemoet kan worden gezien. Dat gesprek is volgende week. Mijn streven is om daarna zo snel mogelijk het gespreksresultaat aan uw Kamer te doen toekomen.

De voorzitter:

Ik ging te snel. Ik begreep namelijk dat er ook al een toezegging gedaan was, dus ik had de vraag een beetje achter mij gelaten. Maar nu zijn we rond.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

We gaan aanstaande dinsdag stemmen over de ingediende moties. Ik schors voor een enkel ogenblik, om daarna heel snel verder te gaan met het tweeminutendebat Woningbouwopgave.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.